

มาตรา 8 การกระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชนจำแนกออกได้เป็นสองประเภท ดังนี้

- (1) การกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน
- (2) การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริหารทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์

มาตรา 9 การกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ / ประเทศ ศาสนา และประชาชนตามมาตรา 8(1) ต้องมีลักษณะ ดังนี้

- (1) มีผลงานดีเด่นหรือเป็นแบบอย่างอันควรแก่การสรรเสริญ หรือ
- (2) เป็นการกระทำที่ฝ่าอันตรายหรือเสี่ยงภัยเพื่อปกป้องชีวิตหรือทรัพย์สินอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือประเทศ

มาตรา 10 การพิจารณาการกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(1) ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- (1) เป็นผลงานของตนเองและไม่เคยใช้เสนอขอพระราชทานจนได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้ว ถ้าเป็นผลงานที่ทำร่วมกันเป็นหมู่คณะจะต้องสรุปแยกผลงานของแต่ละบุคคลให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถพิจารณาเป็นรายบุคคลตามความเหมาะสมได้
- (2) ถ้าเป็นผลงานที่กระทำให้แก่นิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอื่นเป็นสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ตามรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรี ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง (2) เป็นหน่วยงานของรัฐ ผลงานที่ใช้เสนอขอพระราชทานต้องไม่เป็นผลงานตามปกติที่ผู้นั้นต้องกระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว

มาตรา 11 การกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(1) ให้หัวหน้าส่วนราชการผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 8 หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าฝ่ายสำหรับรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองสำหรับสภากาชาดไทย แล้วแต่กรณี ของหน่วยงานที่ได้รับประโยชน์ หรือเกี่ยวข้องเป็นผู้รับรองผลงานโดยต้องระบุผลงาน การปฏิบัติงาน และระยะเวลา การปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ หากมีการแต่งตั้งให้มีการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย

มาตรา 12 การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำ ความดีความชอบตามมาตรา 8(1) ซึ่งไม่เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มาแล้ว ในกรณีปกติให้เสนอขอพระราชทานชั้นที่ 7 เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์ และให้ เสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นหนึ่งชั้นตามลำดับเมื่อกระทำความดีความชอบเพิ่มขึ้นจนถึง ชั้นที่ 1 ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ โดยเว้นระยะเวลาแต่ละชั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดี ความชอบตามมาตรา 8(1) ซึ่งเคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาแล้ว ในกรณีปกติให้เสนอขอพระราชทานในชั้นสูงขึ้นหนึ่งชั้นตามลำดับ โดยเว้นระยะเวลา แต่ละชั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา 13 การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สิน เพื่อสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 8(2) ต้องมีลักษณะ ดังนี้

(1) เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น เพื่อการศึกษา การสาธารณสุข การแพทย์ การพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์ หรือความ มั่นคงของชาติ และ

(2) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นของผู้บริจาคหรือที่ผู้บริจาคมิสิทธิ์ บริจาคได้ในนามของตน

มาตรา 14 การพิจารณาการกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(2) ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(1) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นทรัพย์สินที่ไม่เคยใช้เสนอขอพระราชทาน จนได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้ว

(2) การบริจาคตรัพย์สินซึ่งถ้าจะซื้อขายกันจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เสียก่อน

(3) การบริจาคตรัพย์สินที่มีผู้ร่วมบริจาคหลายคน ให้แสดงรายละเอียดด้วยว่าผู้บริจาคแต่ละคนได้บริจาคตรัพย์สินเป็นมูลค่าเท่าใด ในกรณีที่มีผู้แสดงรายละเอียดดังกล่าวให้ถือว่าผู้บริจาคแต่ละคนได้บริจาคตรัพย์สินเป็นมูลค่าเท่า ๆ กัน

(4) ถ้าเป็นการบริจาคตรัพย์สินให้แก่นิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ตามรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรี ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(5) การบริจาคตรัพย์สินที่มีใช้เงิน ต้องมีหนังสือรับรองมูลค่าแห่งทรัพย์สินที่บริจาคจากส่วนราชการที่เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือนิติบุคคลที่รับบริจาค หากทรัพย์สินที่บริจาคเป็นที่ดินให้เจ้าพนักงานที่ดินเป็นผู้ออกหนังสือรับรองมูลค่าของที่ดินนั้น

(6) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องไม่มีเงื่อนไขหรือภาระติดพันใด ๆ

มาตรา 15 ภายใต้งบบังคับมาตรา 16 การกระทำความดีความชอบตาม มาตรา 8(2) ต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคตรัพย์สินจากหน่วยงานที่รับบริจาคโดยมีผู้ลงลายมือชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) หน่วยงานในราชการส่วนกลาง ให้อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(2) หน่วยงานในราชการส่วนภูมิภาค

(ก) การบริจาคตรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคตลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคตรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคตลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(3) หน่วยงานในราชการส่วนท้องถิ่น

(ก) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดสุขาภิบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี แห่งท้องที่ที่มีการบริจาคลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง และการบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาทให้แก่สภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การปกครองท้องถิ่น อื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น ให้นายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาค ลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(4) กรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกรุงเทพมหานครลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(5) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ให้อธิการบดีลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(6) รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ให้ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่าผู้ว่าการหรือผู้อำนวยการลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(7) สภาภาษาไทย ให้เลขาธิการสภาภาษาไทยลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(8) นิติบุคคลที่ปรากฏชื่ออยู่ในรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศ กำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

มาตรา 16 การกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(2) อันเป็นประโยชน์แก่ศาสนา ต้องเป็นการบริจาคทรัพย์สินให้แก่สถานประกอบศาสนกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมาย และต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน ที่มีผู้ลงลายมือชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) การบริจาคทรัพย์สินให้แก่ผู้รับในเขตจังหวัด

(ก) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้ศึกษาธิการอำเภอและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคทรัพย์สินครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้ศึกษาธิการจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

(2) การบริจาคตrophyสิ้นให้แก่ผู้รับในเขตกรุงเทพมหานคร

- (ก) การบริจาคตrophyสิ้นครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้ผู้แทนกรมการศาสนาและผู้อำนวยการ เขตแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคตrophyสิ้นลงในหนังสือรับรอง
- (ข) การบริจาคตrophyสิ้นครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้อธิบดีกรมการศาสนา ลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

มาตรา 17 การกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(2) ที่ไม่ได้กระทำให้แก่หน่วยงานตามมาตรา 15 ต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคตrophyสิ้นที่มีผู้ลงลายมือชื่อตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) การบริจาคตrophyสิ้นให้แก่ผู้รับในเขตจังหวัด

(ก) การบริจาคตrophyสิ้นครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่เกี่ยวข้องมากที่สุดและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคตrophyสิ้นลงในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคตrophyสิ้นครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องมากที่สุดและผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคตrophyสิ้นลงในหนังสือรับรอง

(2) การบริจาคตrophyสิ้นให้แก่ผู้รับในเขตกรุงเทพมหานคร

(ก) การบริจาคตrophyสิ้นครั้งละไม่เกินห้าแสนบาท ให้ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมากที่สุดและผู้อำนวยการ เขตแห่งท้องที่ที่มีการบริจาคตrophyสิ้นลงในหนังสือรับรอง

(ข) การบริจาคตrophyสิ้นครั้งละเกินห้าแสนบาท ให้อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ลงลายมือชื่อในหนังสือรับรอง

มาตรา 18 ในกรณีที่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งหน่วยงานเป็นผู้รับบริจาค ร่วมกันให้ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อที่เกี่ยวข้องตามมาตรา 15 หรือมาตรา 16 แล้วแต่กรณี ลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคตrophyสิ้นร่วมกัน

มาตรา 19 การกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(2) ที่กระทำในต่างประเทศ ให้เอกอัครราชทูตหรือกงสุลไทยลงลายมือชื่อในหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน

มาตรา 20 การคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาคให้คำนวณตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- (1) ถ้าเป็นการบริจาคที่ดิน ให้ถือตามราคาที่เขาพนักงานที่ดินรับรองตามราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่รับบริจาค
- (2) ถ้าเป็นการบริจาคเงินตราต่างประเทศ ให้คำนวณเป็นเงินตราไทยตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ เวลา และสถานที่ที่รับบริจาค
- (3) ถ้าเป็นการบริจาคทรัพย์สินอื่นนอกจากที่ดินหรือเงินตรา ให้ถือตามราคาตลาดของทรัพย์สินนั้นในขณะที่รับบริจาค

มาตรา 21 การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นใดให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(2) ให้เป็นไปตามจำนวนมูลค่าของทรัพย์สินที่บริจาคตามที่กำหนดไว้ในบัญชีที่ 1 ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา 22 รายการและจำนวนเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมตลอดถึงแบบหนังสือรับรองแสดงผลงานและแบบหนังสือรับรองแสดงรายการการบริจาคทรัพย์สิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

หมวด 2

✓ การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา 23 การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้กระทำความดีความชอบตามมาตรา 8 ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(1) การกระทำความดีความชอบให้แก่ราชการส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ วิทยาลัย หรือหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(2) การกระทำความดีความชอบให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้จังหวัดที่ราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(3) การกระทำความดีความชอบให้แก่สภาภาษาไทย ให้สภาภาษาไทยเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

(4) การกระทำความดีความชอบให้แก่บุคคลที่ปรากฏชื่ออยู่ในรายชื่อที่สำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดในประกาศด้วยว่าให้หน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

หากเป็นการกระทำความดีความชอบให้แก่หน่วยงานตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไป ให้หน่วยงานตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดสำหรับกรณีการกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(1) หรือที่ได้รับบริจาคมากที่สุดสำหรับกรณีการกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8(2) แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

มาตรา 24 ให้หน่วยงานที่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทานตามมาตรา 23 แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติ ประวัติ ความประพฤติ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8 และความเหมาะสมของบุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

คุณสมบัติและจำนวนของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 25 ให้หน่วยงานที่เป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทานตามมาตรา 23 ส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงเจ้าสังกัดเพื่อดำเนินการตามมาตรา 26 ต่อไป

สำหรับกรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง กรุงเทพมหานครและสภากาชาดไทย ให้ส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยไม่ต้องดำเนินการตาม มาตรา 26

มาตรา 26 ให้สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาถ้อยแถลงผลการพิจารณาเสนอขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามมาตรา 25 วรรคหนึ่ง แล้วให้หน่วยงานนั้น ๆ ส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

คุณสมบัติและจำนวนของกรรมการ และการประชุมของคณะกรรมการ ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 27 ภายใต้บังคับมาตรา 31 ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่งผลการพิจารณาตามมาตรา 25 วรรคสอง และมาตรา 26 ไปยังคณะกรรมการ ตามมาตรา 28 เพื่อดำเนินการต่อไป

หมวด 3

คณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา 28 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณา การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์" ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เลขาธิการ คณะรัฐมนตรี และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการในสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี คนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ และจะแต่งตั้งข้าราชการในส่วนราชการดังกล่าว เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งหรือหลายคนด้วยก็ได้